

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

**Buitenschoolse Opvang
Eigenwijs**

Inhoud

1. Inleiding
2. Uitgangspunten
3. Eigenwijze werkwijze
4. De 1ste pedagoog: de kinderen
5. De 2de pedagoog: de volwassenen
6. De 3de pedagoog: de ruimte en de materialen
7. Eten op de BSO
8. Slotwoord

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogische beleidsplan van Buitenschoolse Opvang EigenWijs (BSO EigenWijs). Het team wil met dit pedagogische beleidsplan de lezer informeren over het pedagogische beleid van BSO EigenWijs. Dit beleidsplan is bedoeld voor iedereen die direct of indirect met BSO EigenWijs te maken heeft. BSO EigenWijs maakt sinds september 2008 deel uit van Stichting Rijswijkse Kinderopvang (SRK) maar heeft haar geheel eigen visie behouden en dus ook een op zichzelf staand pedagogische beleid.

De basis van ons pedagogisch beleid wordt gevormd door de vier pedagogische basisdoelen, waaraan de opvoedingstheorie van professor J.A.M. Riksen-Walraven ten grondslag ligt. Deze vormen het wettelijk kader voor de Kinderopvang. De vier pedagogische doelstellingen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van de sociale competentie
4. Kinderen helpen bij het zich eigen maken van normen en waarden.

Het team zoekt aansluiting bij de theorie van Reggio Emilia van Loris Malaguzzi, echter zonder deze daadwerkelijk te willen kopiëren. We gebruiken de basisprincipes van Reggio Emilia en passen deze aan in ons dagprogramma, waarin echter ook zaken als orde, rust, regelmaat en "consequent zijn" nog steeds belangrijke pijlers vormen. Bij de BSO gaat het om een opvang met een geheel eigen karakter. Kinderparticipatie staat hoog in het vaandel en er worden in samenspraak met de kinderen afspraken gemaakt. Het team BSO EigenWijs gaat er vanuit dat als kinderen de hele dag op school actief zijn bezig geweest, er in de BSO een sfeer moet heersen, die kinderen niet verplicht om aan groepsactiviteiten deel te nemen. Als team spelen wij wel een grote stimulerende en motiverende rol hierin. In de vrije tijd van de kinderen wil de BSO een inspirerende omgeving bieden waarin gezelligheid, veiligheid en geborgenheid hoog in het vaandel staan. Een vertrouwde plek met daarin het recht op een eigen identiteit en privacy. Het uitgangspunt van het team van BSO EigenWijs is dat ieder kind het een uitdaging vindt om op de BSO te komen. De BSO wil voor ouders en kinderen in haar manier van werken (inhoudelijk), in de inrichting en in de houding van de medewerkers, rust of juist inspiratie aan de kinderen bieden. Deze rust, of juist inspiratie, grijpen wij aan om hun creatieve ontwikkeling te stimuleren. BSO EigenWijs richt zich voornamelijk op sport, natuur en de creatieve ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

Reggio Emilia

Onze visie is gebaseerd op de filosofie van Reggio Emilia. Wij hebben deze visie aangepast aan de situatie (cultuur, ruimte, wetgeving, etc.) van Nederland en werken hiermee op een geheel Eigenwijze manier. De kinderen leren van elkaar, wij van hen en zij van ons. Wij geven ze de ruimte om zich te kunnen uiten en te ontwikkelen en verwerken dit in ons

dagprogramma. Een kind mag, maar moet niet, bij ons gaat het om een *gebonden vrijheid*. Wij streven ernaar om het kind het gevoel van vrijheid te geven maar ondertussen bieden wij wel kaders en structuur.

In de praktijk van EigenWijs betekent dit dat wij de kinderen prikkelen met datgene wat hen bezighoudt. Wij bieden de kinderen een gestructureerd programma, waarbinnen er veel ruimte en aandacht wordt besteed aan diverse projecten. Wij creëren een situatie en omgeving waardoor kinderen geïnspireerd kunnen raken, kunnen ervaren en zich daardoor verder kunnen ontwikkelen. Tijdens werkbijeenkomsten en teamvergaderingen wordt aandacht besteed aan het uitwerken en verder ontwikkelen van onze visie. Ook de Oudercommissie is nauw betrokken bij het uitwerken van de visie en heeft een signalerende en adviserende functie. Zo is er uiteindelijk een neerslag ontstaan van de visie die het team van kinderopvang EigenWijs al doende heeft ontwikkeld. Dit pedagogische plan is een beleidsplan in ontwikkeling en zal zo nodig jaarlijks worden bijgewerkt en aangevuld. Wij hopen dat, na het bestuderen van dit beleidsplan, het voor iedereen duidelijk is welke weg BSO EigenWijs wil bewandelen om kwalitatief goede kinderopvang te bieden.

Ter verduidelijking:

- waar gesproken wordt van het kind, worden zowel jongens als meisjes bedoeld;
- waar gesproken wordt van ouders, worden zowel ouders als verzorgers bedoeld;
- de afkorting BSO staat voor buitenschoolse opvang.

2. Uitgangspunten

Ons uitgangspunt in de omgang met uw kind is dat de BSO een veilige, bescherm(en)de, vertrouwde en stimulerende omgeving biedt waarin uw kind zich optimaal kan ontwikkelen.

- De pedagogisch medewerkers zijn voorspelbaar in hun gedragingen en bieden structuur. Zij begeleiden de kinderen in hun ontwikkeling naar zelfstandigheid, door de kinderen te stimuleren keuzes te maken en hen hierin te ondersteunen.
- Eigenheid van ouders en kinderen respecteren we en bieden mogelijkheden/ruimte, om kinderen in eigen tempo en op hun eigen manier te laten ontwikkelen. Er is oog voor het individu binnen de groep. Onderlinge competitie is wel een onderdeel van de groei in zelfkennis van ieder kind. Rekening houden met elkaar en je hierbij in het sociale verkeer leren bewegen, krijgen daarbij natuurlijk tevens aandacht.

Belangrijke factoren hierbij zijn:

- het vriendelijke en gemotiveerde personeel, waarmee het kind een band kan opbouwen. Pedagogisch medewerkers houden van kinderen om wie ze zijn en niet om wat ze kunnen/doen of van wie ze zijn (onvoorwaardelijk). Hierbij zijn we als pedagogisch medewerkers attent op wat we zelf meebrengen aan ervaring uit eigen jeugd en mogelijk daaraan gekoppelde oordelen, overtuigingen of gewoontes. De pedagogisch medewerkers stellen zich neutraal op en bevechten actief oordelen;

- een aansprekende en kindvriendelijke inrichting, die uw kind uitnodigt en aanmoedigt om zelf te ontdekken. Ruimtes en materialen die voldoen aan de eisen die daaraan gesteld worden;
- de opbouw van een programma binnen de BSO, waar bepaalde belangrijke gezamenlijke activiteiten zoals eten, spelen, sporten, creatieve activiteiten en de dagelijkse gesprekken plaatsvinden. Op deze wijze zal het contact tussen de kinderen en hun onderlinge band versterken. Anderzijds zal het ritme nooit in dwang ontaarden, omdat ruimte voor individuele afwijking wordt geboden. Motiveren en stimuleren van de kinderen staat overigens wel hoog in het vaandel;
- een goede hygiëne en (lichamelijke) verzorging van uw kind;
- het aangeboden spelmateriaal en de tot stand gekomen projecten en sportactiviteiten worden steeds afgestemd op het ontwikkelingsniveau en de interesses van het kind.

Ouders willen terecht weten in wat voor soort omgeving hun kinderen belanden, welke geschreven en ongeschreven regels daar gelden, wat de opvattingen zijn van de pedagogisch medewerkers aan wie ze hun kinderen toevertrouwen, hoe de pedagogisch medewerkers te werk gaan en waarom ze het zo doen. De ouders worden via de dagelijkse overdracht, het weekprogramma, d.m.v. foto's op Facebook en via Eigenwijs/Konnect op de hoogte gehouden van wat er zich dagelijks op de BSO afspeelt.

Wat in de Risico inventarisatie Veiligheid en Gezondheid omschreven staat t.a.v. gezondheid en veiligheid wordt hier niet omschreven. We volstaan met de mededeling dat we deze richtlijnen volgen. We hebben het in dit plan over het pedagogisch handelen (PPA), inrichten en voorwaarden scheppen. Door steeds bewust te blijven van onze pedagogische doelen (teamvergaderingen), door daadwerkelijk toe te passen wat in het pedagogische plan staat beschreven (afspraken), en op de hoogte te blijven van nieuwe pedagogische inzichten (vakliteratuur) kunnen we ouders en kinderen een warme en veilige plek garanderen.

3. Eigenwijze werkwijze

De BSO tijd is ook vrije tijd! Wij bieden de kinderen vele mogelijkheden om te spelen en mee te doen met activiteiten. Daarnaast hebben wij op alle speelgebieden materialen om vrij mee te spelen (zie spelmaterialen). Kinderen kiezen zelf wat ze gaan doen, maar worden wel altijd gestimuleerd om met activiteiten en lopende projecten mee te doen. Onze speerpunten zijn Natuur, Sport en Creativiteit.

EigenWijs biedt buitenschoolse opvang op 4 locaties:

- het Eigenwijze Schilpkasteel: waar plaats is voor 2 groepen van 20 kinderen;
- de Eigenwijze Rhijenhofvilla: waar plaats is voor 1 groep van 30 kinderen;
- het Eigenwijze Reflektspaleis: waar eveneens plaats is voor 30 kinderen;
- Eigenwijze Natuur en Avontuur: een locatie waarbij het accent van de activiteiten ligt op Natuur en Avontuur . Hier is plaats voor 20 kinderen.

De groepen worden begeleid door 2 vaste pedagogisch medewerkers per dag. De medewerkers werken in principe op hun "eigen groep" en zijn zo een vertrouwd gezicht voor de kinderen en hun ouders. Tijdens de schoolvakanties, schoolsluitingsdagen en op de dagen dat er minder kinderen naar de opvang komen (zoals op woensdag en vrijdag) kunnen de groepen worden samengevoegd. Op deze manier kunnen we onze Eigenwijze werkwijze blijven vormgeven. Door de vaste pedagogisch medewerkers in te zetten wordt de veiligheid en vertrouwdheid voor de kinderen gewaarborgd. Door de vele gezamenlijke activiteiten leren de kinderen bovendien alle pedagogisch medewerkers snel kennen. De kinderen van de Eigenwijze Natuur en Avontuur locatie zullen op de schoolvrije dagen in principe starten en eindigen op het Eigenwijze Schilpkasteel. Van daaruit zullen zij gezamenlijk met de pedagogisch medewerkers van de Eigenwijze Natuur en Avontuur locatie naar de eigen locatie vertrekken. Vanaf half 5 zullen de kinderen weer op het Eigenwijze Schilpkasteel aanwezig zijn.

Ruilen van dagen en het afnemen van opvang op extra dagen is mogelijk. Ouders vragen dit aan via Eigenwijs/Konnect en de opvang vindt in principe plaats op de eigen groep van het kind. Echter soms ook vindt de opvang plaats op een andere groep. Dit is op verzoek van kind en/of ouder en na toestemming van ouder. Door de vele (vakantie) activiteiten die de kinderen samen ondernemen kennen de kinderen meer kinderen dan allen die van hun eigen groep en kennen zij ook alle Eigenwijze medewerkers. De stabiliteit en welbevinden voor het kind is dan ook niet in gevaar.

Afwijking van de beroepskracht kind ratio

Bij de BSO mag er tijdens de reguliere BSO middagen maximaal 30 minuten per dag afgeweken worden van de vereiste beroepskracht-kind ratio (BKR). Voor BSO Eigenwijs zal dat op schooldagen zijn aan het einde van de middag, tussen 18.00 en 18.30 uur. Van 15.00 tot aan 18.00 uur wordt dus voldaan aan de vereiste BKR.

Tijdens de schoolvakanties is de BSO geopend van 8-18 uur. In de ochtend tussen 8.00 en 9 uur en in de middag van 17-18 uur is er een mogelijkheid om van de BKR af te wijken. Daarnaast nemen de medewerkers pauze tussen 12.00 en 13.00 uur. E.e.a. is afhankelijk van het vakantieprogramma wat voor die dag gepland staat en de aandacht die de kinderen nodig hebben. Tussen 9-12 uur en 13-17 uur wordt dus voldaan aan de vereiste BKR.

Bij het Eigenwijze Reflekspaleis en de EigenWijze Rhijenhofvilla is er ruimte en de mogelijkheid voor opvang van 30 kinderen. Als er meer dan 20 kinderen zijn wordt er een 3de pedagogisch medewerker ingezet. De kinderen worden ingedeeld in een vaste basisgroep met daaraan gekoppeld 1 of 2 vaste pm-ers.

Uitgaande van onze visie waarbij wij de eigenheid van kinderen respecteren en de kinderen stimuleren om eigen keuzes te maken, wordt er uiteindelijk door de pedagogisch medewerker beslist hoe de groep verdeeld wordt in kleinere basisgroepen. Dit kan per dag verschillen aangezien de groepssamenstelling van de kinderen elke dag anders is en de

kinderen zelf een keuze maken uit de aangeboden activiteiten. De Eigenwijze medewerkers zijn in staat daar een goede afweging in te maken.

In geval van calamiteiten wordt de achterwacht gevormd door het locatiehoofd en de manager van BSO EigenWijs. Tevens zijn er voldoende medewerkers op het kinderdagverblijf die, in geval van nood, binnen 15 minuten op de BSO-locaties aanwezig kunnen zijn.

Indien in de schoolvakantieweken en op schoolvrije dagen de groepen worden samengevoegd zal er, als er gestart wordt op een locatie waar niet als vanzelfsprekend een achterwacht aanwezig is (BSO Reflekspaleis en BSO Natuur en Avontuur) gestart worden met 2 pedagogisch medewerkers. Tevens staat er een "achterwacht" pm ingepland die in het geval er meer kinderen vroegtijdig aanwezig zijn, opgeroepen kan worden.

Wij bieden dagelijks veel stimulerende en uitdagende creatieve en sportieve activiteiten aan. Wij stimuleren de kinderen om iets nieuws te proberen en zich op verschillende gebieden te ontwikkelen. Met als doel om met zoveel mogelijk nieuwe sport-, spel en creativiteitsvormen en technieken kennis te maken.

Er is natuurlijk ook tijd voor vrij spel en daar zijn de speelhoeken en de verschillende buitenruimtes erg geschikt voor. Soms moeten de kinderen op hun beurt wachten omdat er maar een aantal kinderen tegelijk in kunnen spelen. Kinderen ruimen zelf op waar ze mee gespeeld hebben en het spelmateriaal wordt met zorg behandeld.

Projectgericht werken

Bij BSO EigenWijs werken wij met projecten met een gemiddelde duur van 6 weken. Aan deze projecten worden de dagelijkse activiteiten gekoppeld. De projecten worden door de kinderen zelf "mee" bedacht zodat we inspelen op de interesses en de belevingswereld van het kind. Binnen deze projecten bedenkt het team uitdagende en afwisselende activiteiten. Bij de keuze van deze activiteiten staat voorop dat de kinderen voldoende ruimte hebben voor eigen invulling en gebruik kunnen maken van hun eindeloze inventiviteit, creativiteit en fantasie. Per periode wordt er een projectoverzicht gemaakt, waarin duidelijk vermeld staat wanneer er aan welk project gewerkt wordt. Natuurlijk is er ondanks deze planning altijd ruimte voor spontane activiteiten en dient het verrijkend te werken in plaats van verstarrend.

Op de Eigenwijze BSO Natuur en Avontuur zijn de activiteiten gericht op natuur en avontuur en vinden dan ook vooral buiten plaats.

Weekprogramma

Bij BSO EigenWijs hanteren wij een weekprogramma waarin per dag staat vermeld wat voor aanbod er is op het gebied van sport en creativiteit. Het programma wordt de week voorafgaand naar de ouders toegestuurd via EigenWijs/Konnect. Voor de ouders is voor

het weekprogramma gekozen om zo inzichtelijk te krijgen wat wij aanbieden maar vooral wat hun kind allemaal onderneemt op de BSO.

Door met name op het gebied van sportieve activiteiten een beschrijving te geven van de inhoud van de activiteit zien de ouders de opbouw die er is in de sportlessen. Het is tevens een geschikt middel voor de ouders om samen met hun kind(-eren) de week voor te bereiden en/of de dag na te bespreken.

De Eigenwijze BSO Natuur en Avontuur heeft een eigen activiteiten programma. Ook dit wordt wekelijks aan de ouders gemaïld. De kinderen van deze locatie nemen geen deel aan de Eigenwijze sportactiviteiten.

Sport

Dagelijks aanbod

Het Eigenwijze team dat bestaat uit een groep, enthousiaste mensen met een pedagogische en/of sportieve achtergrond verzorgt dagelijks een aanbod op het gebied van sport. Per 3 tot 4 weken staat er een andere sport centraal. In de activiteiten is een duidelijk opbouw aangebracht waarin de kinderen kennis maken met de basisvaardigheden en technieken en uiteindelijk de wedstrijdvorm van de sport.

Op deze manier willen wij de kinderen kennis laten maken met een zo divers mogelijk aanbod aan sporten. Je kunt hierbij denken aan sporten als basketbal, hockey, frisbee tot handbal.

Onze locaties bieden zowel binnen als buiten gelegenheid om te sporten. Met name het sportterrein De Schilp biedt ongekende mogelijkheden met zowel verharde als onverharde sportvelden, een sporthal en een kunstgrasveld.

Naast ons eigen sportief geschoolde personeel is een samenwerkingsverband met het Mondriaan College waarvan jaarlijks stagiaires, in de richting Sport en Beweging, stage lopen op de BSO. De stagiaires beoefenen in samenwerking met de pedagogisch medewerkers verschillende takken van sport uit met de kinderen. Op deze manier krijgen de kinderen een divers sportaanbod en kunnen kennis maken met de verschillende takken van sport. Voor deze stagiaires is plaats op al onze BSO locaties uitgezonderd BSO Natuur en Avontuur.

Tevens is BSO Eigenwijs een door Calibris (Kenniscentrum voor leren in de praktijk in Zorg, Welzijn en Sport) erkend leerbedrijf. Dit betekent dat wij stageplaatsen mogen verlenen aan studenten die een gerelateerde opleiding volgen op niveau 2, 3 en 4. Op al onze locaties is er een mogelijkheid voor het vervullen van een stageplaats waarbij wij uitgaan van maximaal 1 stagiaire per groep. Het aantal stagiaires dat een stageplaats bij BSO Eigenwijs vervuld is wisselend en afhankelijk van de vraag. Al onze stagiaires staan boventallig op de groep wat betekent dat zij niet de plaats in nemen van een gekwalificeerde Eigenwijze medewerker. De opdrachten die zij in het kader van hun studie moeten vervullen doen zij onder begeleiding van een Eigenwijze medewerker.

Sportaanbod en wisselende sportpakketten

Naast het door ons zelf verzorgde aanbod, kunnen kinderen in BSO tijdgebruik ook maken van een extern aanbod op het gebied van sport: de reguliere sporten en de wisselende sportpakketten.

Onder sportpakketten verstaan wij de zwemlessen waar kinderen gebruik van kunnen maken. De medewerkers zorgen ervoor dat de kinderen naar de lessen gebracht worden, maar de kosten hiervoor zijn voor de ouders. Het wisselende sportaanbod biedt telkens iets nieuws. Gedurende gemiddeld 6 weken maken de kinderen op locatie of bij de vereniging, kennis met een nieuwe sport begeleid door professionele trainers. De deelname hieraan kost de ouders meestal niets extra's en de BSO verzorgt het transport. De kinderen dienen zich hiervoor apart in te schrijven. Voorbeelden van deze sporten zijn judo, basketbal, Zumba, dans, softbal en yoga.

Natuur

Buiten zijn, spelen, inspiratie halen uit de natuur, de natuur naar binnen halen zijn allemaal punten waaraan wij op onze BSO grote waarde hechten. Op al onze locaties is voldoende buitenruimte waar de kinderen naast het ondernemen van georganiseerde activiteiten, ook naar hartenlust buiten kunnen spelen. In onze projecten zit doorgaans de natuur en het buiten zijn verweven; net als in onze vakantieprogramma's. Als uitstapjes gaan wij graag met de kinderen naar het bos en naar het strand om op onderzoek en ontdekkingstocht te gaan; te speuren en vervolgens de inspiratie mee terug te nemen naar de BSO. Natuur inspireert en prikkelt tenslotte!

Bij de BSO Natuur en Avontuur vormt "Natuur" vanzelfsprekend de belangrijkste pijler. Volgens het gedachtegoed van Reggio Emilia zijn kinderen van nature creatief. Het is aan ons om de ruimte te bieden waardoor hun creativiteit tot ontplooiing kan komen. Een uitdagende en inspirerende omgeving wordt dan ook als **derde pedagoog** gezien. Leren in de natuur is anders; de natuur is niet voorgestructureerd, elke dag anders en mede daardoor voor kinderen extra spannend en uitdagend. Met name bij BSO Natuur en Avontuur krijgen de kinderen de kans om zich verder ontwikkelen in deze uitdagend omgeving.

Creativiteit

Dagelijks worden er op onze BSO creatieve activiteiten aangeboden waarbij het kind uitgedaagd wordt tot het gebruiken van divers en inspiratievol materiaal.

Wat is creativiteit

Creativiteit is de schepping van nieuwe dingen. Als je gebruik maakt van creativiteit zie je meerdere oplossingen voor hetzelfde probleem en leer je nieuwe wegen te ontdekken. Een nieuwe benadering toepassen, combineren en door het opdoen van nieuwe ervaringen geven een vernieuwend resultaat.

Wij vinden het eindresultaat niet het belangrijkste, maar wij hechten meer waarde aan het stimuleren van het avontuur, het experimenteren, het spelend leren, de ontdekking en de beleving.

Voorwaarden voor creatieve ontwikkeling

We geven als pedagogisch medewerkers alle ruimte om te experimenteren met verf, stiften, kosteloos materiaal, klei, plaksel, papier, karton, materiaal uit de natuur, stof, hout, etc. Creativiteit wordt vaak gekoppeld aan knutselen, maar is veel breder! Onder creativiteit valt dus ook het experimenteren met:

- muziekinstrumenten, stem, klanken;
- verkleedkleden en poppenkastpoppen;
- ´schatten´ uit de natuur;
- proeven, ruiken, koken;
- beweging en dans;
- constructie- en ontwikkelingsmateriaal;
- drama;
- tuinieren.

De ervaring staat dus centraal. Het plezier in het spel/de activiteit waar geen ´verplicht´ eindresultaat aan verbonden is. Voor de ontwikkeling van zelfbeeld en zelfvertrouwen is het resultaat overigens wel belangrijk.

De tv vormt in tegenstelling tot bij de meeste BSO's, bij ons geen vast onderdeel van de zithoek. De tv zal bij uitzondering gebruikt worden ter ondersteuning van een lopend project maar wordt niet op reguliere basis ingezet.

Feesten

Bij BSO EigenWijs wordt niet specifiek aandacht besteed aan het vieren van feesten zoals Pasen, Kerst, etc. Op de basisschool wordt daar aandacht aan besteed dus hebben de kinderen, wanneer zij bij ons komen, de feesten daar al gevierd. De sfeer van een feest kan wel verwerkt worden in een lopend EigenWijs project. Een uitzondering wordt gemaakt voor het feest van Sinterklaas, wat op de BSO wordt gevierd met de komst van Pieten.

Wanneer een kind jarig is wordt aan het kind de keuze gelaten of hij/zij het ook wil vieren op BSO EigenWijs. Er wordt dan gezongen voor de jarige en meestal volgt dan een traktatie. Ook bij het afscheid nemen van de BSO wordt er extra aandacht gegeven aan het kind.

Uitstapjes

In de vakantie, op woensdagen of op schoolvrije dagen maken we zeer regelmatig uitstapjes. Voor de vakantie wordt per week een programma uitgeschreven. In de zomervakantie staat er ook elke week een ander thema centraal en aan het eind van de vakantie sluiten we af met bijvoorbeeld een voorstelling, afhankelijk van het gekozen thema. Op de woensdagen zullen wij, gezien de beschikbare tijd, van de gelegenheid gebruik maken om er regelmatig op uit te gaan. De ouders worden bij de intake hierover

geïnfomeerd en de uitstapjes staan doorgaans in het weekprogramma vermeld. Aan de ouders wordt gevraagd voor deze uitstapjes een toestemmingsformulier te ondertekenen. Bij de keuze van het soort uitstapje kijken we naar de interesses en de leeftijden van de kinderen, het lopende project en de personeelsbezetting. Op deze manier dragen wij zorg voor een zo veilig mogelijk en goed georganiseerd uitstapje.

Voorbeelden van onze Eigenwijze uitstapjes: een bezoek aan een interactieve expositie in een museum, een voorstelling bekijken in het theater, speuren in het bos of lekker naar het strand. We bereiden een uitstapje natuurlijk goed voor en hanteren de werkinstructies; "Buiten de BSO", "uitstapjes" en "zwemmen op de BSO"

Dagprogramma

De aanvangstijden van de BSO sluiten aan bij de sluitingstijden van de basisschool en de opvang sluit haar deuren om 18.30 uur. Tijdens de reguliere schoolvakanties en margedagen is de buitenschoolse opvang doorgaans geopend van 8.00 tot 18.00 uur. Op de BSO wordt er een dagprogramma gehanteerd. In het dagprogramma worden actieve momenten afgewisseld met rustmomenten. De activiteiten worden afgestemd op de leeftijden en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Bij de oudere kinderen zal een steeds grotere nadruk op de zelfstandigheid worden gelegd. Na schooltijd wordt er tijd en aandacht besteed aan de belevingen en verhalen over school. Op woensdagmiddag en tijdens marge- en vakantiedagen zal voor de lunch gezorgd worden.

Het dagprogramma ziet er globaal als volgt uit:

- de kinderen worden opgehaald van school of worden opgevangen op de locatie;
- de kinderen gaan gezamenlijk wat eten en drinken en er wordt besproken hoe de middag ingedeeld gaat worden;
- de kinderen nemen deel aan een sportieve of aan een creatieve activiteit van die dag variërend van het beoefenen van verschillende sporttechnieken tot bijvoorbeeld kleien, schilderen, bouwen, muziek, drama en dansen*;
- na deze activiteit krijgen de kinderen wat te drinken en fruit;
- de kinderen kunnen zich vervolgens terugtrekken, in een van de hoeken spelen, een boek gaan lezen of gezellig even bijkletsen. Sommige kinderen hebben huiswerk dat in alle rust kan worden gemaakt en geleerd. Of er kan verder gegaan worden met een lopend project, er kan buiten gesport worden of de kinderen kunnen samen gezelschapspelletjes doen of zelf knutselen.

* de kinderen van BSO Natuur en Avontuur hebben hun eigen programma.

De dagindeling in schoolvakanties is anders dan de indeling op schooldagen. De kinderen zijn dan de hele dag aanwezig en krijgen een lunch aangeboden. Op deze dagen hanteren wij een speciaal vakantieprogramma tussen 10.00 en 16.00 uur. Wij zullen dan vaker met de kinderen eropuit gaan. Bij de keuze van het soort uitstapje kijken we naar de interesses en de leeftijden van de kinderen, het aantal aanwezige kinderen, het lopende project en de

personeelsbezetting. Daarnaast zullen er ook leuke en uitdagende activiteiten op locatie worden aangeboden doorgaans verbonden aan een thema of project. Ruimte voor vrij spelen en inbreng van eigen ideeën is ook erg belangrijk.

Op schoolvrije dagen worden de kinderen gebracht en gehaald door de ouders.

Afhankelijk van de kindbezetting kunnen de groepen worden samengevoegd.

Dagelijkse activiteiten

Aankomst

Na een schooldag halen we de kinderen uit school, ze zien een bekende pedagogisch medewerker op hen wachten of de kinderen worden volgens ophaalafspraken uit de klas opgehaald. Er is op iedere school een vaste verzamelplek voor de kinderen. Wij werken samen met basisschool Maria Montessori, De Waterlelie, de Fontein, en de Kronenburghschool.

De kinderen worden op verschillende manieren opgehaald afhankelijk van de school en van de Eigenwijze locatie: lopend, met de Eigenwijze bus, op de eigen fiets en tijdelijk, ivm niet mogen gebruiken van de Stint, met taxibus met chauffeur waarbij 1 pedagogisch medewerker meerrijdt met der taxi om de pedagogische veiligheid te waarborgen.. De keuze voor vervoer is afhankelijk van een aantal factoren :

- de afstand tussen de school en de BSO-locatie;
- de beroepskrachten-kind ratio die vastgesteld is in kader van veiligheid;
- de veiligheid van de route;
- de leeftijd van de kinderen.

Voor het lopen en fietsen met de kinderen hanteren wij “Werkinstructie ophalen van school” deze is opgesteld met hierin afspraken en regels voor de pm-ers en kinderen. Dit om alles zo veilig mogelijk te laten verlopen. Regels zijn bijvoorbeeld: samen oversteken, stoppen bij elke hoek en contact houden met de leiding. Wij verwachten van de kinderen, vanwege de verkeersveiligheid, dat zij zich aan de gemaakte afspraken en regels houden. Voor de oudere kinderen kunnen, in overleg met de ouders, afspraken gemaakt worden over zelfstandig naar de BSO fietsen. De pedagogisch medewerkers van EigenWijs hebben een ANWB rijstijltest afgelegd .

Vertrek

Als kinderen opgehaald worden op de BSO is het gebruikelijk dat zij gedag komen zeggen tegen de pm-ers op de groep en hen een hand geven. Zodra de kinderen opgehaald worden kan er verwarring ontstaan over wie nu de autoriteit is, ouder of pedagogisch medewerker. We spreken met de ouders en kinderen af dat zodra de ouders er weer zijn, zij weer de leiding over hen hebben.

4. De 1ste pedagoog: de kinderen

Groepsopbouw

Binnen onze BSO wordt er met verticale groepen gewerkt. In de verticale groep is de leeftijd van de kinderen tussen de 4 en 12 jaar. .

Een pedagogisch medewerker op onze BSO begeleidt 10 kinderen. Er vindt een enorme ontwikkeling plaats tussen een kind van 4 en een kind van 12 jaar.

In een verticale groep:

- worden jongere kinderen gestimuleerd in hun spel door oudere kinderen;
- de kinderen blijven gedurende hun hele opvangperiode in dezelfde groep;
- grote kinderen kunnen hun zorgzaamheid ontwikkelen voor jongere kinderen;
- kinderen uit een gezin kunnen bij elkaar in een groep.

Uit ervaring is gebleken dat de verticale groep prima werkt, maar er is wel gekozen om in de groepsruimte een 8+ hoek te creëren om voldoende tegemoet te komen aan de wensen en behoeften van de kinderen van 8 jaar en ouder en hen zo ook meer eigen verantwoordelijkheid te geven, bijvoorbeeld door eigen regels op te laten stellen en de hoek zelf op te ruimen ,

Nieuwe kinderen

Als er een kind op de BSO geplaatst wordt mogen zij in de week, voorafgaand aan de plaatsingsdatum, een middag komen wennen. Op deze wennmiddagen zullen de kinderen kennismaken met de andere kinderen, de stagiaires en de pedagogisch medewerkers. Het kind wordt voorgesteld wanneer de kinderen elkaar begroeten samen aan tafel na binnenkomst op de BSO. Wennen kan in overleg met de locatiehoofd of de pedagogisch medewerker afgesproken worden. Het ene kind heeft hiervoor meer tijd nodig dan het andere kind. De pedagogisch medewerker speelt in op de behoefte van het kind en maakt hierover afspraken met de ouders. Er wordt een intakeformulier ingevuld waar bijzonderheden van het kind wordt genoteerd.

Regels en afspraken

Op schooldagen gaan de kinderen direct na aankomst op de locatie naar hun basisgroep. Zij blijven hier om vrij te spelen, wat te eten en te bespreken wat er die dag gaat gebeuren. Op het EigenWijs Schilpkasteel en het EigenWijs Reflekspaleis nemen de kinderen gezamenlijk deel aan het sportprogramma in de sporthal of op de velden.

De kinderen zijn dan van gedurende een uur van hun basisgroep af en nemen samen met de kinderen van in totaal drie verschillende groepen deel aan de activiteit. Op het EigenWijs Schilpkasteel vindt de creatieve activiteit doorgaans plaats op de beneden-groep en verlaten een aantal kinderen hun basisgroep gedurende de activiteit. Doordat er altijd een van de twee pm-ers met de kinderen van de basisgroep mee gaat naar de sportieve activiteit en de andere naar de creatieve activiteit, behouden wij continue aandacht voor de basisgroep. Door dagelijks samen te werken met andere groepen

kennen de kinderen bovendien ook alle andere pm-ers en vice versa waardoor er altijd oog is voor de individu binnen de groep. Hetzelfde gebeurt bij uitstapjes en deelname aan sportpakketten; er is altijd een bekend, vast gezicht bij voor de kinderen. Daarnaast maakt men bij sportieve activiteiten na de uitleg een onderscheid in leeftijden waardoor de groep verkleind wordt. In de Eigenwijze Rhijenhofvila worden de sportieve en creatieve activiteiten altijd begeleidt door een van de twee pm-ers zodat er altijd een vertrouwd gezicht is voor de kinderen.

Bij BSO Natuur en Avontuur hebben de kinderen de keuze om deel te nemen aan een activiteit o.l.v. de Eigenwijze pedagogische medewerker .

De pedagogisch medewerker spreekt regels af over omgangsvormen. Kinderen hebben tevens inspraak in de regel. Regelmatig worden de regels geëvalueerd, zowel in het teamoverleg als ook samen met de kinderen. In bepaalde situaties zal de pedagogisch medewerker van een regel afwijken en aan de kinderen duidelijk maken waarom zij dit doet, bijvoorbeeld als een kind aan het wennen is. Het is belangrijk voor kinderen om regels af te tasten en te ervaren wat er gebeurt als ze de grenzen overschrijden.

De groepsregels

- We laten elkaar uitspreken.
- We storen elkaar niet bij het spelen.
- We spelen 'om de beurt' met geliefd speelgoed.
- We tonen respect voor elkanders lichaam (geen pijn doen).
- We spreken met respect tegen over elkaar/anderen (niet schelden).
- We zijn lief voor elkaar (we pesten elkaar niet).
- We spelen samen (als het spel het toelaat, kunnen anderen altijd meedoen).
- We respecteren elkanders privacy en grenzen.
- We respecteren elkanders (eigen)aardigheden.

Conflicten

Binnen de BSO wordt kinderen geleerd met respect met elkaar om te gaan. Waar een groep functioneert, zijn er altijd van tijd tot tijd conflicten. Verwachtingen en belangen botsen nog wel eens. De groepsregels helpen om een conflict in een veilige omgeving te laten plaatsvinden. Door in conflict te komen met je eigen belangen en de belangen van een ander, doet een kind ervaring op met inleven, kracht, macht en realiteit. Door ervaringen leert een kind, daarom stimuleren wij de kinderen om in eerste instantie een conflict zelf op te lossen. Zij leren voor zichzelf opkomen en te onderhandelen. Kinderen kunnen wel altijd hulp vragen aan de pedagogisch medewerkers. Zij begeleiden de kinderen om hun emoties te onderkennen en te benoemen en om te vertellen wat ze wel en niet willen. Bij ongelijke partijen in conflicten (vaardigheden, inzicht, temperament), begeleiden wij wat actiever en intensiever. We nemen met de kinderen hun eigen reactie, verwachtingen en belangen onder de loep en kijken naar de realiteitswaarde ervan (zelfreflectie).

Pesten en plagen

Elk kind op de BSO is uniek. De pedagogisch medewerker let erop dat kinderen geen negatieve opmerkingen maken over elkaar en maken dit bespreekbaar. Op de BSO is pesten niet toegestaan en het is de taak van de pedagogisch medewerker om hierop toe te zien. Het verschil tussen plagen en pesten is niet altijd duidelijk.

Bij het pesten is er sprake van ongelijkwaardigheid en zijn bepaalde kinderen het slachtoffer. Daarnaast is er vaak sprake van een herhaaldelijk patroon. Om pesten te voorkomen moeten beide partijen aangesproken worden. Degene die pest moet leren wat zijn opmerkingen betekenen voor de ander. Degene die gepest wordt, kan worden geholpen weerbaar te worden. Hoe assertiever het kind leert te zijn, hoe minder het wordt gepest. Bij plagen is er sprake van een gelijkwaardig niveau. Je plaagt een ander en wordt terug geplaagd. De pedagogisch medewerker is er alert op hoe het kind reageert op het plagen. De pedagogisch medewerker neemt het verdriet van een kind serieus en leeft zich in de belevingswereld van het kind op dat moment. De pedagogisch medewerker kan het kind tevens stimuleren om met de pedagogisch medewerkers of met een ander kind over zijn verdriet te praten.

Eigen identiteit versus groepsidentiteit

De groepsidentiteit van onze groep is gebaseerd op het idee dat ieder lid van de groep een unieke eigen bijdrage levert aan het welzijn van de gehele groep, het 'samen'-gevoel. Bij projecten en activiteiten waar samenwerking gevraagd wordt, komt dit naar voren. Iedereen komt aan bod met zijn eigen kwaliteiten en leergebieden en zo draagt iedereen iets bij op zijn eigen manier. Onze visie steunt de eigenheid van kinderen en de uniekheid van ieder kind. Kinderen worden daardoor gestimuleerd om zichzelf te blijven. Naast aandacht voor het groepsproces is er oog voor het individu binnen de groep. Dit biedt wederom veiligheid.

Positie van de kinderen/kinderparticipatie

De kinderen worden betrokken bij de planning van de activiteiten. Zij worden gevraagd zelf met ideeën te komen en er wordt rekening gehouden met hun interesses. Als kinderen zelf over zaken mee hebben gedacht en zelf hebben kunnen kiezen, voelen ze zich ook meer verantwoordelijk voor die keuze. Kortom, hun betrokkenheid is groter. Kinderparticipatie gebruiken wij structureel, als vinger aan de pols voor beleid en uitvoering. Maar ook als eenmalige activiteit, bijvoorbeeld door naar de mening van kinderen te vragen bij plannen van de activiteiten en nieuwe thema's.

Zo laten wij de kinderen mede de onderwerpen van de projecten kiezen en kiezen zij dagelijks zelf aan welke activiteit ze deel willen nemen. Bovendien bekijken wij continue hoe we deze participatie kunnen vergroten en experimenteren wij met nieuwe methodes en werkvormen .

5. De 2de pedagoog: de volwassenen

Pedagogisch medewerker-kind interactie

De sociaal-emotionele ontwikkeling

In ons werk met de BSO-kinderen willen we ze helpen zich die vaardigheden, gewoonten en houdingen eigen te maken, welke essentieel zijn voor het functioneren in groepsverband.

We volgen de kinderen d.m.v. observaties op de voet. We bekijken wat er per kind qua ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied mogelijk is en stemmen onze verwachtingen en communicatie daar op af (begripvol). Ook het leren omgaan met en het accepteren van eigen gevoelens vormt een belangrijk aspect van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Elk kind op de BSO krijgt eerst de gelegenheid te voelen/ervaren wat er gebeurt in een situatie, wat het hem/haar doet, alvorens er gepraat wordt. De pedagogisch medewerker erkent en benoemt het gevoel (bijvoorbeeld: "ik zie dat jij nu boos bent of verdrietig", etc.). Als dit consequent gebeurt, leert een kind dat emoties getoond mogen worden, ook als ze onredelijk zijn. Pas als de emotie erkend is en beleefd is, wordt er gepraat over de handeling (redelijkheid).

Zelfvertrouwen is een grote ondersteuning bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het verantwoordelijk zijn voor taakjes en waardering voelen voor wie je bent, ondersteunt groeiende zelfvertrouwen en helpt een positief zelfbeeld te ontwikkelen.

Voor het werken in de groep betekent dit dat we de volgende vaardigheden willen aanleren:

- het accepteren van anderen;
- met anderen kunnen samenspelen;
- het kennen van spel- en omgangsregels en dit ook weten toe te passen;
- het voor jezelf opkomen en het nemen van eigen initiatief;
- het bewust zijn en het accepteren van eigen gevoelens;
- het zelf kunnen oplossen van problemen waar deze zich in de omgang met anderen voordoen;
- het leren hanteren van verbale en non-verbale communicatieve vaardigheden als gebaren, spreken, lichaamshouding en het gebruik van deze vaardigheden bevorderen;
- motivatie om bovenstaande ook daadwerkelijk toe te (willen) passen.

Bij dit alles gaan we ervan uit dat niet ieder kind dezelfde sociale behoeften heeft. Door het eigene van het kind te accepteren en te respecteren, willen we voorkomen dat het kind als individu in het gedrang komt. Sociaal-emotionele ontwikkeling begint voor ons met

beleven en inleven; eerst dan kan het kind zijn gevoelens leren uiten. Door een vertrouwensrelatie met het kind op te bouwen, proberen we de sociale ontwikkeling te bevorderen en leren we in te spelen op hun beleveniswereld. Voor een optimale sociale ontwikkeling is het belangrijk dat een kind zich veilig en geaccepteerd voelt. Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker weet wat het kind veiligheid geeft en welke gedragingen, situaties en taken het als bedreigend of demotiverend ervaart.

Emotionele veiligheid

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen een gevoel van emotionele veiligheid door duidelijk te zijn in wat wel en niet kan. Als pedagogisch medewerkers zijn we consequent en voorspelbaar in onze reacties.

Naast aandacht voor de groep is er zeker oog voor het individu binnen deze groep. De kinderen voelen zich welkom met hun (eigen)aardigheden; de pm-ers kunnen gedrag (aangeleerd) loskoppelen van wie het kind is (aangeboren). Er zitten geen voorwaarden of prestaties aan de complimentjes van de kinderen vast. Complimentjes over wat een kind doet, of wat het kan zijn altijd gemeend en worden niet gebruikt om iets van een kind gedaan te krijgen. Door te herkennen wat er onder het gedrag ligt (bijvoorbeeld angst voor afwijzing, ruzie op school, denken in 'tekorten', etc.) kunnen we het kind geven wat het nodig heeft. Omgaan met eigen emoties op het werk: het nare gevoel dat je hebt als je een fout maakt, iets niet gaat zoals je denkt dat goed is noem maar op, het kan best even benoemd worden als het gebeurt in bijzijn van de kinderen.

Mentorschap

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Tijdens het plaatsingsgesprek wordt dit aan de ouder en het kind verteld. De naam van de mentor is ook te zien in Eigenwijs/Konnect. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken en in principe ook het eerste aanspreekpunt voor het kind. Wij laten echter de keuze aan het kind om te bepalen bij welke Eigenwijze medewerker hij zijn verhaal kwijt wil.

Normen en waarden

Zelfreflectie pedagogisch medewerkers/zelfreflectie kinderen

We nemen deel aan de opvoeding van de kinderen en vinden het belangrijk dat de kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandig denkende, bewuste en stabiele mensen. We realiseren ons dat we net als ieder ander mens onbewuste gewoontes, gedrag- en gedachtepatronen meebrengen vanuit onze persoonlijke ervaringen/geschiedenis. Het voorbeeld geven en ons van tijd tot tijd hardop vragen te stellen in het bijzijn van de kinderen helpt ze om zichzelf kritische vragen te leren stellen en zichzelf te leren kennen.

We stellen ons regelmatig vragen:

- “waarom reageer ik zo?”
- “kan het ook anders?”

- “wat doet deze situatie met mij?”
- “hoe kan ik dit de volgende keer anders doen?”

Grenzen aangeven

We realiseren ons dat kinderen vaak vluchtig luisteren (zeker na een schooldag lang opletten) en dat ze reageren op trefwoorden en op woorden met klemtoon. “Dat mag *niet*” heeft meer resultaat dan “Dat *mag* niet”. We spreken zonder ontkenning (“ik wil dat je stopt met”) of solitair gebruikt (“nee Dennis”) in combinatie met een naam. Zo geven we eenduidig aan welk gedrag we verwachten i.p.v. de nadruk te leggen op wat we niet verwachten. Machtsstrijd kan nog meer voorkomen worden door meteen daarna een paar keuzemogelijkheden aan te geven die wél mogen of ze samen te bedenken. We vertellen de kinderen ook waarom iets wel of niet mag.

Hoe geven we een grens aan:

Vriendelijk en beslist! Onze lichaamstaal komt overeen met de verbale boodschap. Er is eenduidigheid. We gebruiken niet meer woorden hiervoor dan nodig is, hiermee voorkomen we de indruk te wekken dat we ons moeten verdedigen, verantwoorden en dat met wat verbale vaardigheid de grenzen opgerekt kunnen worden. We luisteren wel goed naar het weerwoord en er mag een weerwoord zijn. Het kan zijn dat het aanleiding is om met elkaar op een geschikt moment een andere grens vast te stellen (“waarom doen we het zo”, “kan het ook anders”, zelfreflectie!). Doordat kinderen zien dat hun grenzen consequent bewaakt worden door de pedagogisch medewerkers (consequent zijn), is er minder neiging bij de kinderen om de grenzen te checken en te overschrijden (emotionele veiligheid). Regelmatig wordt de gang van zaken op de groep en de zin van regels besproken met de kinderen besproken. Zo worden het hun eigen regels en ontstaat verantwoordelijkheid ten aanzien van de sfeer in de groep.

Werkwijze corrigeren van gedrag

We spreken graag in de ik-vorm, omdat dit minder verwijtend en veilig is. We vinden het belangrijk om tijdens het communiceren met de kinderen oogcontact te maken en zijn/haar naam te gebruiken en zo onverdeelde aandacht te geven. We vertellen de kinderen ook waarom iets wel of niet mag. Vaak werkt het negeren van negatief gedrag gekoppeld aan belonen van positief gedrag het beste. Belonen gebeurt door complimenten te geven waarbij er niet veel tijd is verstreken tussen de daad en de beloning. Gedrag wordt gecorrigeerd binnen de belevingswereld die bij het kind past en heeft altijd een duidelijk verband met datgene wat er gebeurd is. Deze vindt snel na ‘de overtreding’ plaats zodat er een verband bestaat tussen de daad en de correctie (korte termijn).

De pedagogisch medewerker corrigeert het gedrag en niet het kind

De pedagogisch medewerker zegt bij het corrigeren bijvoorbeeld: "ik vind het niet leuk wat jij nu gedaan hebt" en niet: "jij bent stout". Na afloop van 'de correctie' praat de pedagogisch medewerker met het kind. Begrijpt het kind wat er is gebeurd, wat houdt de correctie in, begrijpt het kind dat de pedagogisch medewerker niet meer boos is? De pedagogisch medewerker laat altijd blijken dat zij het kind, ondanks zijn gedrag nog altijd lief blijft vinden.

Taalgebruik

De pedagogisch medewerkers hanteren correct en beleefd Nederlands taalgebruik. De pedagogisch medewerkers geven hierbij het goede voorbeeld aan de kinderen en stimuleren hiermee de taalontwikkeling. Wij verwachten van de kinderen (op hun eigen niveau) hetzelfde. Zo wordt vloeken en schelden niet getolereerd; tevens vanuit de norm 'respect voor elkaar'.

Ouders

Samenspel

In de filosofie van Reggio Emilia zijn volwassenen de tweede pedagoog voor kinderen. Iedere volwassene, ouders, verzorgers, pedagogisch medewerkers of burens maakt deel uit van de opvoeding en levert dus een wezenlijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. De ouders vervullen daarom een belangrijke rol bij onze opvang. Op de volgende manieren geven wij de ouders de mogelijkheid om bij EigenWijs betrokken te zijn:

Overdracht

Alles wat een kind overdag meemaakt, neemt het in zijn beleving mee naar huis. Daarom is het van belang dat de ouders weten wat het kind overdag heeft beleefd. De pedagogisch medewerkers nemen de tijd om de ouders te informeren over de gebeurtenissen van de dag. Daarnaast worden er veel foto's gemaakt van de activiteiten die de kinderen doen. De foto's zijn te zien Facebook en via Eigenwijs/Konnect. Op deze manier kan er thuis, samen met het kind over nabesproken worden en worden de ouders betrokken bij de belevingswereld van het kind.

Oudergesprekken

1 keer per jaar worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek over hun kind. Voorafgaand aan het gesprek wordt een observatieformulier ingevuld waarbij onder andere gekeken sociaal-emotionele ontwikkeling, hoe reageert het kind op de aangeboden activiteiten, zelfredzaamheid en hoe is het contact met de pedagogisch medewerkers en de groepsgenootjes. Ook wordt besproken of, en welke, acties nodig zijn om het welbevinden en/of de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Mochten er eerder zorgen zijn over een kind dan nemen de Eigenwijze medewerkers het initiatief om een gesprek met ouders aan te gaan. De Eigenwijze medewerkers zijn, door hun opleiding, toegerust om kinderen te begeleiden in hun welbevinden en hun

ontwikkeling. Zij worden daarin ondersteunt en begeleidt door de clustermanager en locatiehoofd van Eigenwijs. Tijdens werkoverleggen, teamvergaderingen en individuele gesprekken worden de medewerkers gecoacht in hun functioneren. Tevens is er aandacht en wordt er ruimte gegeven aan specifieke bij –en nascholing zowel op gebied van veiligheid (EHBO, BHV) als op pedagogisch inhoudelijk gebied. Bij specifieke vragen m.b.t. de ontwikkeling van een kind en/of de omgang met een kind kan de pedagogische staf van de SRK geraadpleegd worden voor ondersteuning van de medewerkers.

Niet alle kinderen ontwikkelen zich voorspoedig. Als wij naar aanleiding van de schriftelijke observaties dan wel door de dagelijkse omgang met het kind ons zorgen maken over de ontwikkeling van een kind dan wordt dit eveneens met de ouders besproken. Ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers en van de ouders is het mogelijk om advies van Staffunctionaris Pedagogiek (vanuit SRK) te vragen. Indien nodig en in overleg met de ouders kan de staffunctionaris ook een rol spelen in de ondersteuning bij de doorverwijzing naar andere instanties en/of zorgen voor opvoedondersteuning.

Afwezigheid pedagogisch medewerker

Wanneer een pedagogisch medewerker afwezig is zal er voor vervanging van de desbetreffende medewerker gezorgd worden. Dit wordt naar ouders toe in het weekprogramma aangegeven. De vervangende pedagogisch medewerker is op de hoogte van de werkwijze en de gehanteerde protocollen van BSO EigenWijs. Er zal zoveel mogelijk gestreefd worden naar vaste invalkrachten zodat de kinderen en de ouders bekend zijn met 'het nieuwe gezicht op de groep'.

Samenwerking met de basisschool en kinderdagverblijf.

BSO Eigenwijs heeft geen directe doorlopende ontwikkellijn met een basisschool en/of kinderdagverblijf. Tijdens het kennismakingsgesprek wordt er gevraagd naar bijzonderheden van de kinderen. Als blijkt dat er bijzonderheden zijn m.b.t. de ontwikkeling van het kind overleggen wij met de ouder of het zinvol is om observatieverslagen van KDV in te zien zodat wij op een adequate manier in kunnen spelen op de ontwikkeling van het kind. Vanuit Eigenwijs geven wij geen informatie over de kinderen aan een basisschool zonder overleg en toestemming van een ouder. De ouder leest vooraf de observatie en meestal is de ouder degene die de informatie doorgeeft aan de leerkracht. Vanzelfsprekend zijn wij dan ook bereid tot het geven van een toelichting en het beantwoorden van vragen

6. De 3de pedagoog: de ruimte en de materialen

Locatie en ruimte

BSO EigenWijs heeft meerdere locaties met ieder een unieke uitstraling. Door het gezamenlijk gebruik met sportverenigingen heeft iedere groepsruimte zijn eigen inrichting. De BSO Natuur en Avontuur maakt gebruik van een ruimte van de scouting.

De speelhoeken

In de groepsruimte zijn er op verschillende plekken kleine speelhoeken met een aanbod van divers spe(e)lmateriaal. Afhankelijk van de behoefte van de kinderen of de groep als geheel, kunnen deze hoeken verplaatst worden. De speelhoeken hebben over het algemeen een vaste indeling maar kunnen door de kinderen naar behoefte en interesse worden ingedeeld. Er kan bijvoorbeeld een verkleedhoek zijn of een speelhoekje voor de jongere kinderen waar ze samen met leeftijdsgenootjes samen kunnen bouwen.

De 8+ hoek

Om tegemoet te komen aan de behoeften van de groeiende groep kinderen van 8 jaar en ouder hebben sommige groepen een zogenaamde 8+ hoek. Deze 'hoek' bestaat uit tafels en krukken waar de kinderen zelfstandig kunnen eten en drinken. Daarnaast kan er tevens een zitgedeelte zijn met kussens en leeftijd gericht speelmateriaal. Op de verschillende groepen hebben de 8+ groepen een eigen karakter en indeling, aangezien de hoek echt in samenspraak met de kinderen van die groep wordt ingericht. De samenstelling en inrichting veranderen ook naar gelang de behoefte en de grootte van de groep veranderen. Samen met de kinderen worden er regels opgesteld en regelmatig geëvalueerd. Deze ruimte is alleen bedoeld voor kinderen uit de beoogde leeftijdsgroep.

De inrichting van de Eigenwijze BSO Natuur en Avontuur.

Deze BSO maakt gebruik van het gebouw van de scouting Hoeve Ypenburggroep: een prachtig gelegen locatie midden in de natuur. Door het gezamenlijke gebruik van de ruimte en omdat de activiteiten voornamelijk buiten plaats vinden is de inrichting van de binnenruimte afwijkend van de andere Eigenwijze BSO locaties. De binnenruimte van deze BSO is voornamelijk functioneel ingericht met een tafel waaraan activiteiten gedaan kunnen worden.

De inrichting van de buitenruimte

De buitenruimte van de Eigenwijze Rhijenhofvilla

De buitenruimte van deze locatie bestaat uit een groot grasveld met een speels bestraat onderdeel. Er is voldoende ruimte voor de uitoefening van diverse sporten. Denk hierbij aan voetbal, hockey, handbal, etc. Ook is er ruimte om buiten te knutselen en er kunnen spelletjes worden gedaan. De accommodatie "de Rhijenhof" (waarin de Eigenwijze Rhijenhofvilla zich bevindt) biedt tevens de ruimte om ook binnen met de kinderen te kunnen sporten .

De buitenruimte locatie Sport- en Welzijnscentrum de Schilp: het Eigenwijze Schilpkasteel en het Eigenwijze Reflekspaleis

Sport- en Welzijnscentrum de Schilp biedt veel voorzieningen door de aanwezige organisaties en verenigingen. Naast de sporthal biedt de accommodatie zowel verharde (basketbalveld) als onverharde sportvelden en heeft een kunstgrasveld waardoor de

kinderen vrijwel alle takken van sport kunnen uitoefenen onder deskundige begeleiding. Denk hierbij aan voetbal, hockey, handbal, basketbal, tennis, etc. Daarnaast hebben we beschikking over een beachcourt, en een panakooi.

De buitenruimte van BSO Natuur en Avontuur.

De buitenruimte van deze BSO is uniek en biedt talloze mogelijkheden voor buitenspel. Er is een groot veld waar ruimte is voor verschillende activiteiten. Ook rondom het scoutinggebouw is er voldoende ruimte zodat de kinderen elkaar niet in de weg hoeven te lopen. De uitdagende, natuurlijke omgeving nodigt uit tot rennen, klimmen, klauteren en tot het ontdekken van nieuwe spelmogelijkheden. Samen met de kinderen wordt er een moestuin aangelegd.

Zorg voor de ruimte

We leren de kinderen zorg te dragen voor hun leefruimte op de BSO, door ze samen te laten opruimen, het gezellig te maken en door ze samen schoon te laten maken wat er geknoeid is.. Hiermee leren we de kinderen betrokkenheid, sociaal gedrag (rommel niet voor een ander laten liggen) en eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid te ontwikkelen. De inrichting van de ruimte is overzichtelijk zodat het ook voor de minder gestructureerde kinderen laagdrempelig is om mede zorg te dragen voor de ruimte. Door kinderen te betrekken bij de inrichting van binnen- en buitenruimten voelen zij zich net alleen gehoord en serieus genomen, maar je creëert ook gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Kinderen voelen zich niet alleen zelf verantwoordelijk voor het behoud en onderhoud ervan, maar zij zullen andere kinderen ook stimuleren om deze zelfde zorg te dragen.

Spelmateriaal

Ontwikkelingsgericht

Het spelmateriaal dat op de BSO aanwezig is, wordt zo uitgekozen dat elk kind kan spelen op het niveau van zijn/haar eigen sociaal-emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling. We gaan met zorg om met het materiaal. Kinderen kiezen zelf waarmee ze spelen, in plaats dat wij als volwassenen bepalen wat geschikt is voor het kind. De pm-ers zullen wel een motiverende en stimulerende rol in nemen. Dit geldt met name voor constructiemateriaal en spelletjes. Wij kiezen er bewust voor om geen computerspelletjes aan te bieden op de BSO, aangezien dit niet aansluit bij onze Eigenwijze visie en wij de kinderen juist iets anders willen bieden waarbij zij zelf actief zijn.

Hetzelfde geldt voor het gebruik van televisie. Deze zal louter ingezet worden als het passend is bij het lopende project en het een meerwaarde heeft. Bij het gebruik van Dvd's, muziek, boeken en tijdschriften wordt er gekeken of het aansluit bij onze projecten en de normen en waarden die wij hanteren. Materialen die ingezet worden voor het

sociaal-emotionele en het creatieve spel wordt gekozen voor materiaal dat niet teveel 'bedacht' en vooraf ingevuld/vormgegeven is en dat dus ruimte biedt voor het gebruik van eigen fantasie en invulling.

7. Eten op de BSO

Eten is een belangrijk en terugkerend aspect in ons dagelijks leven. We voeden ons lichaam zodat het alle prestaties, die gevraagd worden van het lichaam, kan leveren. Daarom vinden we het nodig dat de grote en kleine maaltijden met aandacht genuttigd wordt. Om het eetmoment met een grote groep kinderen met ieder verschillende eetgewoontes van huis uit, goed te laten verlopen, hanteren we een aantal basisregels die kinderen helder maakt wat er aan tafel van ze verwacht wordt.

Wij hechten grote waarde aan gezond eten, maar zorgen er met name voor dat het eten een plezierige ervaring is voor kinderen die volop in de groei zijn.

Belangrijk bij ervaringen rondom eten

- Zorg, aandacht.
- Plezierig, gezellig.
- Hygiëne, kwaliteit.

Zorg en aandacht

- We schrokken en proppen niet.
- We gebruiken bord en bestek (behalve bij het picknicken).
- We proberen op te eten wat we op ons bord hebben genomen.
- We storen anderen zo min mogelijk bij het eten.
- We leren kinderen de tafel dekken en weer afruimen. De kinderen helpen dus mee.

Plezierig en gezellig

- Kinderen worden niet gedwongen om bepaalde dingen/hoeveelheden te eten. We laten kinderen echter ook niet 'overeten', we hebben een maximum aan de hoeveelheid per maaltijd.
- Kinderen krijgen een keuzemogelijkheid in wat ze eten.
- We benaderen kinderen met ander eetgedrag positief.
- De maaltijd hoeft niet vlug, maar duurt ook niet te lang.
- Er wordt individueel naar de kinderen gekeken. Zo kijken we naar de aard van het kind wat hij kan opbrengen met betrekking tot aan tafel zitten.
- Kinderen bepalen zelf wat ze willen eten uit het door ons samengestelde aanbod. Op woensdag en schoolvrije dagen krijgen de kinderen boterhammen. Soms ook koken of bakken wij iets extra's, samen met de kinderen.

Hygiëne en kwaliteit

- Kinderen en pm-ers wassen hun handen voor het eten.
- Wat op de grond is gevallen, wordt niet meer opgegeten.
- Iedereen eet van zijn eigen bord, drinkt uit eigen beker en gebruikt de mesjes alleen om te smeren.
- We geven kwalitatief goede voeding: bruin brood, vers fruit, beperkt suikers en vet.
- We houden rekening met individuele diëten en principes zolang het hanteerbaar is binnen de groep en aansluit bij ons voedingspakket. Zo niet, dan kunnen de ouders andere voeding meegeven en dragen wij er zorg voor dat het gebruikt wordt.

8. Slotwoord

Dit pedagogische beleidsplan is een afspiegeling van de werkwijze op de BSO. We laten ons graag inspireren door wat er zoal op pedagogisch gebied aan visies en werkwijzen worden ontwikkeld. Dit pedagogische beleidsplan is een cyclisch gebeuren, regelmatig worden er onderwerpen besproken in het teamoverleg of de visiebijeenkomsten. De toevoegingen/
aanpassingen worden genoteerd en jaarlijks verwerkt. Zo blijft het plan goed corresponderen met ons beleid, werkwijze en visie. Op deze manier zijn we dynamisch bezig en niet star. In dit plan is volop aandacht besteed aan de richtlijnen die de GGD aanreikt en is er ruimte genomen voor de eigen visie van het team op het kind. Een pedagogisch plan is, naar onze mening, een plan dat daadwerkelijk gebruikt hoort te worden en daartoe moet uitnodigen.